

Asia: VN/22309/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan yleiset huomiot koko esityksestä

Lapin käräjäoikeus pitää esitystä kannatettavana. Se on omiaan sujuvoittamaan yksinkertaisten asioiden käsittelyä. Muissa lausunnoissa on jo tuotu esille asian valmistelun kannalta keskeiset näkökohdat. Lapin käräjäoikeus lausuu erikseen vain alaikäisten epäiltyjen kohdasta.

Lain soveltamisalan laajentaminen: rikokset, joista säädetty ankarin rangaistus on kaksi vuotta vankeutta

-

Lain soveltamisalan laajentaminen: menettämisseuraamukset

-

Esitutkintaviranomaisen ja syyttäjän ratkaisuvallta

-

Alaikäinen epäilty sakkomenettelyssä

Alaikäisten epäiltyjen asemaan liittyy erityispiirteitä, joita esityksessä ja monissa lausunnoissa on jo tuotu esille. Esityksessä on myös todettu, että alaikäisten osalta ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena säätää täysi-ikäisistä poikkeavaa enimmäisrangaistuksen rajaa. Tämä näkökulma on sinänsä hyvin ymmärrettävä. Toisaalta halutaan vielä nostaa esille, että sakkomenettelyn jonkinasteinen laajentaminen alaikäisten kohdalla voisi nopeuttaa alaikäisten asioiden käsittelyä ja vähentää käräjäoikeuksien painetta nopeasti käsiteltävissä asioissa, joiden määrä on muiden lakimuutosten johdosta kasvanut tuoden haasteita käräjäoikeuksiin. Jos alaikäisten tekemien rikosten osalta sakkomenettely ulotettaisiin rikoksiin, joissa rangaistusmaksimi on yksi vuosi vankeutta, käyttöala laajenisi maltillisesti. Tällaisia alaikäisten tekemiä rikoksia ovat tyypillisesti esimerkiksi vahingonteot. Rangaistusmaksimin korottaminen vuoteen lisäisi sakkomenettelyn piiriin vahingonteon lisäksi joitain muitakin vähäisempiä rikoksia, kuten luvattoman käytön. Seuraamuksena näistä on tyypillisesti sakkoa eikä niihin liity erityisiä oikeudellisia ongelmia. Näiden rikosten käsitteleminen sakkomenettelyssä vähentäisi jossain määrin käräjäoikeudessa

kiireellisesti käsiteltävien asioiden määrää, koska nykyään voimassa olevien säännösten perusteella ne on käsiteltävä 30 päivän kuluessa asian vireilletulosta.

Asianosaisten suostumukset ja suostumuksen peruuttaminen

-

Lain soveltamisalan laajentaminen: yksityisoikeudellisen vaatimuksen käsittely

-

Lain soveltamisalan laajentaminen: päihdetutkimuskustannukset

-

Esitutkintaan ehdotetut muutokset

-

Muutoksenhakusääntelyyn ehdotetut muutokset

-

Kaski Janika
Lapin käräjäoikeus